

Hòn Kẽm Đá Dừng

Ảnh do nhà văn Hà Kỳ Lam chụp ngày 21 tháng 5 năm 2001

Ngó lên hòn Kẽm Đá Dừng..

Đến với hòn Kẽm Đá Dừng, nơi thất lại lần cuối cùng của thượng nguồn Thu Bồn (Quảng Nam), nhìn con nước dứt áo độc hành về xuôi, du khách có thể ngồi đây mà nghe dậy những nỗi niềm sau hành trình ngược sông thường lắm..

Từ bến Điện Bàn, du khách "thủy khôn bằng thuyền" vào một ngày đẹp trời, lần lượt băng qua những tên đất tên sông tên bến tên dòng; đến đoạn sông Câu Nhí, lại nhớ câu ca "Từ ngày Tây lại vũng Hàn Đào sông Châu Nhí bờ vàng Bồng Miêu".

Ngược lên chút nữa, kia là đèo Phưong Rạch, nằm trong địa phận xã Quế Trung (Quế Sơn). Rồi khe Rùa, chảy từ đèo Le-rạ Bắt đầu từ đây, du khách có thể mục kích màu xanh của dâu bắp hai bờ ở đất Quảng Nam dâu lên xanh dọc triền sông chỉ còn thấy nơi đây, Thu Bồn. Dâu còn xanh, nhưng bóng dáng cô thôn nữ hái dâu hát bên bờ sông trong đêm trăng thanh đã khuất tịch. Và giấc mộng trở thành cung phi mỹ nữ như chuyện Bà Chúa tâm tang Đoàn quý phi thời chúa Nguyễn Phúc Lan cũng tan theo Cô gái làng dâu lựa tơ tằm nổi tiếng Duy Trinh ấy, ngôi mộ nay vẫn còn (theo một nhà nghiên cứu có uy tín, đây là ngôi mộ cổ nhất kể từ Bắc đèo Hải Vân trở về)

Qua Cổ Cò, dòng nước chảy làm một đường cong ngoạn mục. Xa xa về hướng Tây Nam - địa phận Đại Lộc - có mỏm đá cắt hình bàn cờ; tương truyền là chốn bồng lai diệu thảo dành cho các vị tiên nhân nhả chơi cờ Gàn đến Kẽm, nhô lên giữa dòng nước là hòn Mồ Côi Nó có vẻ cô độc, nhất là vào mùa mưa lũ, khi nước ủa đến gặp đá chặn lại, rẽ ra, hòn Mồ Côi trong xa như một con tàu giữa biển.

Ngó lên hòn Kẽm Đá Dừng
Thương cha nhớ mẹ quá chừng bậu ơi .

Không phải "ngó lên hòn kẽm Đá Dừng" nữa, mà chúng ta đã có một đóm neo thuyền giữa lòng Kẽm. Thời khắc hoàn hồn mới hiểu chốn mây núi này vì sao được gọi tên là hòn Kẽm Đá Dừng. ấy bởi cái vách núi chẻ ra kia sậm một màu của Kẽm.

Cũng từ thế núi chẻ ra kia, dòng nước không vì thế mở thoáng mà trông như bị khép lại. Như một vách dựng của đá. Bên trong vách Kẽm trông lên trời xanh, cảm giác như đang chơi vơi giữa lòng chảo. Thú vị hơn, khi biết được rằng ở giữa "lòng chảo" này, có một vị trí mà quả bóng được thả vào đây sẽ nổi lên ở sông Vu Gia Kẽm như nằm vào ranh giới hai huyện Quế Sơn và Hiệp Đức. Bên này là Quế Tân (Quế Sơn), bên kia đã là thôn Trà Linh (hiệp Hoà, Hiệp Đức). Những ký tự Chấm ghi trên vách núi, ban ngày chúng tôi để mắt kiếm tìm vẫn không có duyên được thấy, giữa đóm trắng sắp viên mãn nơi thượng tuần như sóng dậy, thăng hoa.

Ngày chưa đến hòn Kẽm Đá Dừng, chúng tôi luôn bị quyến rũ bởi nét hoành tráng của nó trong lời người kể lại. Nằm hết một đóm nơi đây, mới hay hòn núi từ xưa luôn day dứt lòng người con gái theo chồng xa nhớ cha nhớ mẹ này cũng cô đơn không kém, lẻ loi không kém.

Xứ Quảng sưu tầm